



Національний університет  
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та природокористування  
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту  
Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної  
діяльності

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної,  
методичної та виховної роботи

\_\_\_\_\_ О. А. Лагоднюк

„\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2018 р.

**06-14-44**



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**Program of the Discipline**

***Право в публічному управлінні***  
***Law in public administration***

**спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування**  
**specialty 281 Public management and administration**  
**спеціалізація Державна служба**  
**specialization Public service**



Національний університет

Робоча програма навчальної дисципліни «Право в публічному управлінні» для студентів магістратури, які навчаються за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». — Рівне : НУВГП, 2018. – 16 с.

Розробник: Дробко Едуард Васильович, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол № 2 від «25» вересня 2018 року

Завідувач кафедри державного управління,  
документознавства та інформаційної діяльності

І. Л. Сазонець

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол № 2 від 5 жовтня 2018 року

Голова науково-методичної комісії

Е. В. Дробко

© Дробко Е.В., 2018  
© НУВГП, 2018



## Вступ

Успіх будь-яких державних перетворень насамперед залежить від ефективної діяльності управлінського апарату. Становлення України як демократичної, правової, соціальної держави з соціально орієнтованою ринковою економікою, передбачає формування та розвиток висококваліфікованого корпусу публічних службовців. Формування публічної служби в Україні належить до пріоритетних напрямів перетворень, які відбуваються в рамках адміністративної реформи.

Дієве і кваліфіковане публічне управління не лише дає змогу чітко виконувати основні державні функції, а й забезпечувати сталий і успішний розвиток будь-якої держави, в тому числі й України. Проте без підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі публічного управління та адміністрування, досягнути поставлених стратегічних цілей буде не можливо.

Будь-яка діяльність у галузі публічного управління потребує нормативно-правового врегулювання. Правове забезпечення професіоналізації служби в органах державної виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, розробка єдиного підходу до процесу професіоналізації служби сприятиме виробленню та реалізації ефективної та дієвої державної політики щодо розвитку та становлення цих процесів у нашій державі.

## Анотація

Ефективне публічне управління у різних сферах суспільного життя передбачає врахування специфіки правових відносин у суспільстві. Сучасний фахівець з публічного управління повинен володіти достатнім рівнем правових знань, уміти їх застосовувати у процесі розробки та реалізації необхідних управлінських рішень. З цією метою в межах запровадження навчальних програм підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» напряму підготовки 28 «Публічне управління та адміністрування» у циклі професійної підготовки запроваджено навчальну дисципліну «Право в публічному управлінні».

**Ключові слова:** публічне управління, право, право в публічному управлінні, правова держава, верховенство права/

## Abstract

Effective public administration in various spheres of public life involves taking into account the specifics of legal relations in society. A modern public administration specialist should have a sufficient level of legal knowledge, be able to apply them in the process of developing and implementing the necessary management decisions. In order to prepare masters in the specialty 281 “Public service and administration” of the direction of training 28 “Public service and administration” in the vocational training cycle introduced an academic subject “Law in public administration”.



### 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	28 Публічне управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 1		<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 3	Для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	5 курс	5 курс
		Семестр	
1-й		1-й	
<b>Лекції</b>			
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: <b>магістр</b>	16 год.	2 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
14 год.		6 год.	
<b>Самостійна робота</b>			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 Самостійної роботи студента – 6	60- год.		82 год.
	Вид контролю:		
	<b>залік</b>	<b>залік</b>	

#### Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання 33% до 67%;
- для заочної форми навчання 8,9 % до 91,1 %.

### 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета курсу** «Право в публічному управлінні» – сформувані у студентів сучасні знання щодо правового регулювання публічного управління та адміністрування; засвоїти існуючу законодавчу базу, що регулює діяльність, яка пов'язана з публічним управлінням та державною службою; набуті практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, правових принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери.



## Основні завдання навчальної дисципліни:

- прищеплення та розвиток вміння пошуку, збору, систематизації, обробки, використання юридичної інформації, яка має значення щодо управління;
- користування засобами право (нормо) творчої та право (нормо) застосовчої техніки нормативного проектування;
- застосовування правових форм розв'язання проблем;
- оцінка законності управлінських рішень;
- розробка правових актів.

Відповідно до освітньо–професійної програми з навчальної дисципліни «Право в публічному управлінні» **студенти повинні знати та уміти:**

- базові знання щодо форм і методів взаємовідносин органів публічної влади, їх відносин з фізичними та юридичними особами на засадах верховенства права;
- знання й застосування на практиці принципу верховенства права;
- сучасні знання про формування і функціонування органів публічної влади на основі принципу верховенства права;
- сучасні знання щодо сутності та ролі інститутів демократії в управлінні державними і суспільними справами;
- базові знання щодо взаємовідносин органів публічної влади з адміністративними судами та Конституційним Судом України щодо гарантування прав і свобод людини і громадянина;
- сучасні знання щодо змін у правовому регулюванні публічної служби в контексті модернізації системи державного управління та адаптації законодавства до вимог ЄС;
- керуючись нормами чинного законодавства організувати процес щодо реалізації прав, обов'язків, відповідальності публічними службовцями та проходження ними публічної служби;
- організувати процес проектування сучасних службових відносин, заснованих на європейських правових принципах;
- проектувати інституції публічної влади;
- застосовувати норми законодавства щодо вирішення завдань професійної діяльності;
- застосовувати професійно-профільні знання щодо організації структури та діяльності органу публічної влади (структурного підрозділу);
- здатність організації процесу реалізації та гарантування прав, свобод, інтересів та обов'язків фізичних і юридичних осіб, в тому числі надання адміністративних послуг.

Робоча програма містить повний перелік тем лекцій і практичних з курсу «Право в публічному управлінні», які має опрацювати студент, списки рекомендованої літератури (основної та допоміжної). Курс передбачає 16

лекційних і 14 практичних занять для денної форми та 2 лекційних і 6 практичних занять для заочної форми навчання. У програмі також подано теми та питання для самостійної роботи студентів.

**Міждисциплінарні зв'язки.** Предмет перебуває у тісних зв'язках із такими навчальними дисциплінами: публічна служба, стратегічне управління, публічне адміністрування, публічна політика.

Навчальна програма дисципліни «Право в публічному управлінні» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Модуль 1. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА І ПРАВОВА ДЕРЖАВА**

##### **Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні.**

Поняття та характерні особливості публічного та приватного права. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права. Поняття та характерні особливості адміністративного договору. Форма і зміст адміністративного договору. Порядок укладення, зміни та розірвання адміністративних договорів.

##### **Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам.**

Права і свободи людини і громадянина в правовій державі. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод. Регулювання доступу до публічної інформації.

##### **Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова.**

Системотворче значення конституційних положень: структурні положення, положення про цілі держави. Сутність принципу правової держави (верховенства права). Принцип верховенства Конституції та законів України. Основоположні права та їх вплив на публічне управління (принципи пропорційності).

##### **Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації.**

Сутність принципу демократії. Легітимація публічного управління та адміністрування: демократична легітимація, форми автономної легітимації, дієвість структури легітимації. Участь громадськості в прийнятті рішень.

#### **Модуль II. ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

##### **Тема 5. Конституційна організація публічної влади**

Єдність та самостійність структурних одиниць публічної влади.

Комунікації та впливи в системі публічної влади. Державний лад як сукупність загальних принципів, закріплених конституцією та законодавством держави щодо організації державної влади та здійснення владних повноважень. Елементи державного ладу: принципи, органи державної влади, державний режим.

### **Тема 6. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій**

Визначення статусу публічно-владних інституцій в правовому регулюванні публічного управління. Поняття та складові (елементи) правового статусу органу державної влади.

### **Тема 7. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації**

Поняття акту управління. Види актів управління. Галузева належність правового акту. Закони, їх структура і види та законодавчий процес. Види законів. Конституційні закони. Звичайні закони. Забезпечуючі (оперативні) закони. Законодавчий процес. Стадії законодавчого процесу. Поняття підзаконного нормативно-правового акта. Акти Президента України. Акти Кабінету Міністрів України. Відомчий акт. Підзаконний нормативний акт органу місцевого самоврядування. Підзаконний нормативний акт місцевого органу виконавчої влади.

### **Тема 8. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України.**

Суб'єкти конституційного контролю. Перевірка конституційності законів та інших правових актів. Адміністративна юстиція. Предметна і територіальна підвідомчість адміністративних судів. Повноваження апеляційного суду. Верховний Суд України. Касаційний адміністративний суд. Подання позовної заяви. Характеристика стадій адміністративного судочинства. Право на касаційне оскарження.

## **Модуль III. «СЛУЖБОВЕ ПРАВО»**

### **Тема 9. Юридична природа службових відносин.**

Державно-службові відносини — це правові відносини, передбачені законом. Державно-службові відносини — це державно-правові «владовідносини». Регулювання державно-службових відносин нормами різних галузей права. Правова природа державно-службових відносин. Класифікація державно-службових відносин. Публічні державно-службові відносини. Приватні державно-службові відносини.

### **Тема 10. Правове регулювання публічної служби.**

Основні положення законодавства України про державну службу. Законодавство України про службу в органах місцевого самоврядування. Юридична відповідальність публічних службовців.

**Тема 11. Правовий статус публічного службовця.**

Правове регулювання статусу посадових осіб органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Основні обов'язки посадових осіб органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Основні права посадових осіб органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Політична неупередженість. Захист права на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування.

**4. Структура навчальної дисципліни**

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Модуль 1</b>								
<b>Змістовий модуль 1.</b>								
<b>Верховенство права і права держава</b>								
Тема 1. Публічне і приватне право в публічному управлінні	8	1	1	6	8	0,5	0,5	7
Тема 2. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам	8	1	1	6	7,5	-	0,5	7
Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова	6	1	1	4	7,5	-	0,5	7
Тема 4. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації.	8	2	2	4	7,5	-	0,5	7
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>20</b>	<b>30,5</b>	<b>0,5</b>	<b>2</b>	<b>28</b>





1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Змістовий модуль 2.</b>								
<b>Правова регламентація публічного управління та адміністрування</b>								
Тема 5. Конституційна організація публічної влади	8	1	1	6	8	0,5	0,5	7
Тема 6. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій	8	1	1	6	7,5	-	0,5	7
Тема 7. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації	6	1	1	4	7,5	-	0,5	7
Тема 8. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України	8	2	2	4	7,5	-	0,5	7
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>20</b>	<b>30,5</b>	<b>0,5</b>	<b>2</b>	<b>28</b>
<b>Змістовий модуль 3</b>								
<b>Службове право</b>								
Тема 9. Юридична природа службових відносин	8	2	1	6	9,5	-	0,5	9
Тема 10. Правове регулювання публічної служби	10	2	1	7	10	0,5	0,5	9
Тема 11. Правовий статус публічного службовця	12	2	2	7	9,5	0,5	1	8
<b>Разом за змістовим модулем 3</b>	<b>30</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>29</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>26</b>
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>16</b>	<b>14</b>	<b>60</b>	<b>90</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>82</b>



## 5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Публічне і приватне право в публічному управлінні	1	0,5
2.	Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам	1	0,5
3.	Принцип правової держави як конституційно-правова настанова	1	0,5
4.	Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації	2	0,5
5.	Конституційна організація публічної влади	1	0,5
6.	Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій	1	0,5
7.	Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації	1	0,5
8.	Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України	2	0,5
9	Юридична природа службових відносин	1	0,5
10	Правове регулювання публічної служби	1	0,5
11	Правовий статус публічного службовця	2	1
<b>Всього</b>		<b>14</b>	<b>6</b>

## 6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **денної форми навчання**:

20 годин – підготовка до аудиторних занять;

15 годин – підготовка до контрольних заходів;

25 годин - опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.



### 6.1 Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Поняття та характерні особливості адміністративного договору. Форма і зміст адміністративного договору. Порядок укладення, зміни та розірвання адміністративних договорів.	6	7
2.	Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод. Регулювання доступу до публічної інформації.	6	7
3.	Сутність принципу правової держави (верховенства права). Принцип верховенства Конституції та законів України. Основоположні права та їх вплив на публічне управління (принципи пропорційності)	4	7
4.	Участь громадськості в прийнятті рішень	4	7
5.	Елементи державного ладу: принципи, органи державної влади, державний режим	6	7
6.	Поняття та складові (елементи) правового статусу органу державної влади	6	7
7.	Поняття підзаконного нормативно-правового акта. Акти Президента України. Акти Кабінету Міністрів України. Відомчий акт. Підзаконний нормативний акт органу місцевого самоврядування. Підзаконний нормативний акт місцевого органу виконавчої влади	4	7
8.	Подання позовної заяви	4	7
9.	Класифікація державно-службових відносин. Публічні державно-службові відносини. Приватні державно-службові відносини	6	9
10.	Юридична відповідальність публічних службовців	7	9
11.	Захист права на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування	7	8
<b>Всього</b>		<b>60</b>	<b>82</b>



## 7. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: «проблемні» лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод «переваги та недоліки», метод «Робота в мережі», ділові ігри.

**«Проблемні» лекції** спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються.

**Міні-лекції** передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, за звичай, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло.

**Робота в малих групах** дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні «проблемних» лекцій) або стислого викладення матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

**Презентації** – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її

переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

**Семінари-дискусії** передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

**Ділові та рольові ігри** – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

**Обговорення тематичних зображень** дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

## 8. Методи контролю

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

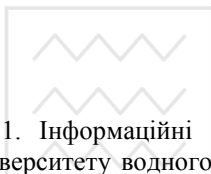
## 9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	11	100



## Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни



## 10. Методичне забезпечення

1. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Національного університету водного господарства та природокористування / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>.

2. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Тернопільського Національного Економічного Університету / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/>.

3. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Ужгородського національного університету / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>.

## 11. Рекомендована література

### *Базова*

1. Ківалов С. В. Державна служба в Україні : підруч. [Текст] / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. — Одеса : Юридична література, 2003. — 368 с.

2. Лазор О. Публічна служба в Україні: нормативно – правове регулювання [Текст] : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — К. : Дакор, КНТ, 2006. — 528 с.

3. Лазор О. Д. Державна служба в Україні [Текст] : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — К. : Дакор, 2009. — 560 с.

4. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. — К. : Атіка, 2003, — 160 с.



5. Малиновський В. Я. Державне управління [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. — К. : Атіка, 2009. — 608 с.
6. Оболенський О. Ю. Державна служба [Текст] : підручник / О. Ю. Оболенський. — К. : КНЕУ, 2006. — 472 с.
7. Основи місцевого самоврядування [Текст] : наук.-практич. посіб. / авт. кол. за заг. ред. В. М. Олуйка. — Хмельницький : ЦППК, 2008. — 730 с.
8. Черноног Є. С. Державна служба: історія, теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / Є. С. Черноног. — К. : Знання, 2008. — 458 с.

### *Допоміжна*

9. Декларація про державний суверенітет України № 55-ХІІ від 16.07.1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР [Текст]. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
10. Конституція України : Закон України № 254к-96-ВР від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
11. Про державну службу [Електронний ресурс] : Закон України № 889-VIII від 10.12.2015 р. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
12. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : Закон України № 1700-VII від 14.10.2014 р. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. // Офіційний вісник України [Текст]. — 1997. — № 25. — Ст. 20 (з наступними змінами та доповненнями).
14. Про місцеві державні адміністрації: Закон України № 586-XIV від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст].— 1999. — № 20. — Ст. 190 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України № 2493-III від 07.06.2001 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 2001. — № 33. — Ст. 175 (з наступними змінами та доповненнями).
16. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України № 45/2012 від 01.02.2012 р. // Офіційний вісник України [Текст]. — 2012. — № 10. — Ст. 365.
17. Авер'янов В. Б. Засадниче значення принципу верховенства права у сфері виконавчої влади // Вісник державної служби України [Текст]. — 2006. — № 2. — С. 33—38.
18. Адміністративне право України [Текст] : підруч. / за ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 544 с.
19. Погорілко В. Ф. Конституційне право України [Текст] : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко / за заг. ред. проф. В. Л. Федоренка. — 3-вид., перероб. і доопрац. — К. : КНТ, Вид-во Ліра-К, 2011. — 532 с.



## 12. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України, законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.
2. Офіційний Web-сайт Президента України. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/>.
6. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.library.snu.edu.ua>.
7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://libr.rv.ua/>.
8. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>.
9. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>.
10. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>.
11. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://nuwm.edu.ua/MySql/page\\_lib.php](http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php).